

Sotningsfrister

enligt

Lagen om skydd mot olyckor

Askersunds Kommun

Upprättad av Nerikes Brandkår
Antagen av kommunfullmäktige 2014-xx-xx

Allmänt

Föreskrifter om sotningsfrister finns i 3 kap. 1 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor samt i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (SRVFS 2005:9) om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Termer och begrepp som används i lagen eller förordningen om skydd mot olyckor samt i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll har samma betydelse i dessa råd och kommentarer.

Följande lokala bestämmelser kompletterar dessa föreskrifter.

Den rengöring (sotning) som skall utföras enligt 3 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor syftar till att förebygga brand. Lagens betoning på brandskydd i kombination med ny kunskap om sotningens betydelse för riskerna för brand har medfört att imkanaler i enskilda hushåll inte längre omfattas av lagens krav på sotning. Dessutom anser Myndigheten för samhällsskydd och beredskap inte att det finns brandskyddsmässiga skäl för att sota vissa anläggningstyper lika ofta som tidigare varit fallet.

Den enskilde har det primära ansvaret för sitt eget brandskydd. Enligt 2 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor skall också ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Definitioner

<i>Anläggning</i>	Fast förbränningsanordning och därtill hörande rökkanal eller avgaskanal samt imkanal och de övriga byggnadsdelar som skall kontrolleras enligt 3 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor.
<i>Avgaskanal</i>	Kanal för bortledning av avgaser från förbränningsanordning som eldas med gas samt till kanalen monterade delar, såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>Eldningsapparat</i>	Del av eldstad för automatisk inmatning och förbränning av bränslet samt till apparaten monterade delar, såsom fläkt, spjäll och övrig reglageutrustning.
<i>Imkanal</i>	Frånluftskanal från utrymme för matlagning eller uppvärmning av mat i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen samt till kanalen monterade delar, såsom fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>Lokaleldstad</i>	Eldstad som används för uppvärmning av det utrymme där eldstaden är uppställd. Exempel på lokaleldstäder är braskamin, kakelugn och öppen spis.
<i>Rökkanal</i>	Kanal för bortledning av rökgaser från förbränningsanordning som eldas med fasta eller flytande bränslen samt till kanalen monterade delar såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>Tung eldningsolja</i>	Eldningsolja med kvalitetsbeteckning 3 eller högre.
<i>Värmecentral</i>	En särskild byggnad som innehåller en eller flera fasta förbränningsanordningar med tillhörande skorsten för produktion av värme eller kraft för exempelvis en större industrianläggning eller för flera byggnader inom område med flerbostadshus, militäranläggning eller sjukhusanläggning.

Frister:**Värme-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor**

Om pannan ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av en kvalificerad driftsledare kan sotning utföras med fristen 4 år, oavsett vilket bränsleslag som används.

I övriga fall kan, om eldning sker med **fasta bränslen**, sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
4 ggr/år	Avser konventionella pannor.
3 ggr/år	Avser pannor med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.
2 ggr/år	Pannor där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.

Om eldning sker med **flytande bränslen** kan sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
4 ggr/år	Avser pannor där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.
1 år	Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.
1 år	Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt, motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.
2 år	Avser pannor där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle samt med pulserande förbränning och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.

Kökspisar, ugnar och andra jämförbara förbränningsanordningar

Om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushålls behov kan sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
6 ggr/år	Avser eldstäder där eldning sker med fasta bränslen, tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.
1 år	Avser eldstäder där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat, från sotbildningssynpunkt, motsvarande bränsle.

Om eldning sker för ett enskilt hushålls behov kan sotningsfrister för lokaleldstäder tillämpas.

Lokaleldstäder

Att avgöra om en lokaleldstad är att hänföra till 1-års eller 4-års sotningsfrist är i grunden en bedömningsfråga. Grundtanken är att lokaleldstäder ska sotas varje år, men eftersom det finns lokaleldstäder, dvs. kaminer, kakelugnar och öppna spisar etc. som inte används i någon nämnvärd omfattning (trivseldning), finns möjligheten att ge dessa en längre frist (4 år).

Trivseldning

Enligt de allmänna råden om brandskyddskontroll är trivseldning definierat såsom eldning i korta eldningscykler någon gång (1) per vecka. Översatt i mängden förbrukat bränsle kan detta innebära en maximal ungefärlig årlig förbrukning på cirka 1 m³ ved.

Om eldning sker i lokaleldstäder kan sotning göras enligt följande.

Frist	Tillämpningskriterier
1 år	Avser eldstäder som utgör den primära källan för uppvärmning av det utrymme där eldstaden är uppställd eller för matlagning.
4 år	Avser eldstäder som endast trivseldas, årlig förbrukning på ca 1 m ³ ved eller mindre.
4 år	Eldstaden är belägen i ett fritidshus

Imkanaler i restauranger eller andra större kök

Frist	Tillämpningskriterier
3 ggr/år	Imkanaler i restauranger eller andra större kök.
1 år	Avser imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet.

Dessa frister är generella. Individuella objekt kan ur brandskyddsmässiga skäl få tätare eller glesare sotningsfrister. Det är skorstensfejaremästaren som kan medge avsteg eller fordra tätare rengöring (sotning). Skorstensfejaremästarens beslut kan prövas av direktionen för Nerikes Brandkår.